

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник ректора
з навчальної роботи
 Світлана ГІЛІНА
«29» 2024 р.

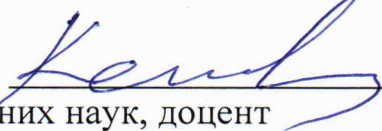

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітня програма «Психологія»

Миколаїв 2024

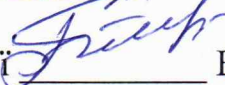
Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів рівня вищої освіти, освітньо-професійного ступеня «бакалавр»

За спеціальністю 053 «Психологія»

Розробник: Віктор КАНЕВСЬКИЙ – кандидат психологічних наук, доцент

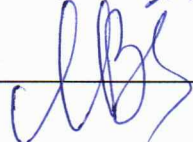
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 27.08.2024

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 29.08.2024

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів—3	Напрямок підготовки 05Соціальні та поведінкові науки	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання — українська мова	спеціальність 053Психологія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин —90		2-й	
		Семестр	
		4-й	
		Лекції	
Тижневих годин для форм навчання: ОФН— 2	Перший(бакалаврський) рівень	18год.	
		Семінарські	
		14год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		58год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для очної форми навчання – 90 год. : 32 год. – аудиторні заняття, 58 год. самостійна робота (35,6 % до 64,4 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психотерапія»

Мета: дисципліна “Основи наукових досліджень” знайомить студентів з сучасними методами наукових досліджень, з основними правилами проведення та аналізу результатів наукових досліджень.

Завдання:

надання студентам знань з науково-теоретичних основ побудови процесу психолого педагогічного дослідження та формування практичних вмінь та навичок володіння методами та прийомами проведення науково-дослідницької роботи.

Під час вивчення дисципліни «Психотерапія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

- ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- ФК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема в контексті організації заходів раннього втручання).
- ФК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК 05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- ФК 06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- ФК 09. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
- ФК 10. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- ФК 11. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання .

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел, включаючи спеціальну термінологію для проведення дослідження.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кред. ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль І. Основи наукових психолого-педагогічних досліджень

Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності

Становлення науки в історії людства. Поняття науки та наукового дослідження. Характерні риси науки. Функції науки. Організація наукової діяльності в Україні. Роль наукових досліджень у підвищенні ефективності навчання, виховання і розвитку аномальних дітей. Суть науково-дослідницької роботи. Основні принципи педагогічного дослідження. Класифікація наук. Елементи науки. Основні риси працівника науки.

Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел

Організація і планування наукового дослідження. Складання календарних і робочих планів дослідження. Вибір теми та обґрунтування актуальності проблеми дослідження. Методика вивчення наукової та навчально-методичної літератури. Пошук інформаційних джерел, їх види. Етапи роботи з літературою. Складання бібліографічного списку і його самостійне пізнавальне значення. Засоби накопичення наукової інформації та правила запису вихідних даних різних видів джерел. Теоретична робота з уточнення тлумачень понять, недопустимість довільного вживання термінів.

Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень

Основні положення наукової методології. Методи наукових досліджень. Методи емпіричного дослідження (спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент); методи, які використовують на емпіричному і на теоретичному

рівнях дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія, моделювання та ін.), методи теоретичного дослідження (сходження від абстрактного до конкретного, гіпотетико-дедуктивний, системний методи, прогнозування, дисперсний аналіз). Методи зведення й обробки результатів емпіричних досліджень. Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2,5,6,8-15

Модуль II. Організація наукових психолого-педагогічних досліджень у вищому навчальному закладі

Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи

Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Типи студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Вимоги до написання рефератів. Вимоги до написання курсових робіт. Бакалаврські та магістерські роботи та вимоги до їх виконання. Стратегічне і тактичне планування наукової роботи студента. Мова і стиль наукової роботи. Оволодіння лексикою наукової мови. Наукова етика дослідника. Поняття ерудиції, компіляції та плагіату (що карається за законом, як порушення авторських прав).

Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження

Формулювання теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності. Поняття "методологічні основи дослідження". Єдність історичного і логічного в дослідженні. Системно-структурний підхід до дослідження проблем дефектології. Визначення об'єкта та предмета дослідження. Постановка мети та завдань дослідження. Вибір методу (методики) проведення дослідження.

Модуль III. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Вивчення та узагальнення передового досвіду.

Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи

Практична та теоретична новизна. Корисність, результативність, ефективність дослідження. Документованість одержаних результатів. Об'єктивність та вірогідність положень і висновків. Підтвердження вагомості одержаних результатів за допомогою використання різних взаємодоповнюючих методів дослідження. Структура та етапи дослідження. Літературне оформлення отриманих дослідницьких матеріалів як процес удосконалення дослідження. Уточнення логіки викладання матеріалу, поняттєвого апарату і термінології, обґрунтування висновків і рекомендацій. Підбір методів обробки даних. Підготовка до захисту наукової роботи.

Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду

Актуальні завдання наукових досліджень у корекційній педагогіці та спеціальній психології. Суть передового досвіду та його місце в науковій діяльності. Процедура вивчення передового досвіду. Впровадження передового досвіду та результатів досліджень у практику. Рекомендовані інформаційні джерела: 3,4,7, 8-15

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	пр	інд	с.р.		л	с	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи наукових психолого-педагогічних досліджень												
Тема1. Сутність науки як сфери людської діяльності	12	2	2			8						
Тема2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	12	2	2			8						
Тема3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	12	2	2			8						
Разом за модулем1	36	6	6			24						
Змістовий модуль 2. Організація наукових психолого-педагогічних досліджень у вищому навчальному закладі												
Тема4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	12	2	2			8						
Тема5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	14	4	2			8						
Разом за модулем 2	26	6	4			16						
Змістовий модуль 3. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Вивчення та узагальнення передового досвіду.												
Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	14	4	2			10						
Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду	12	2	2			8						
Разом за модулем 3	26	6	4			18						
Всього разом:	90	18	14			58						

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності	2	
2.	Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	2	
3.	Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	2	
4.	Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	2	
5.	Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	2	
6.	Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	2	
Всього		14	

6. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності	8	
2.	Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	8	
3.	Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	8	
4.	Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	8	
5.	Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	8	
6.	Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	10	
7.	Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду	8	
Всього		58	

7. Методи навчання

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Основи наукових досліджень» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет, ін.

Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в

залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми. В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.), проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи (викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування під проблем).

Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

1) за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний

2) за основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка

3) за системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль

4) за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація

5) за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

8. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

– залік – тести, термінологічні диктанти – розв'язування ситуаційних задач, кейсів – аналіз відеосюжетів, фільмів – розробка програм психологічної інтервенції – презентації результатів виконаних завдань та досліджень – інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання.

Форми поточного контролю: проводиться шляхом усного/письмового опитування студентів під час занять, тестового контролю знань на заняттях, перевірки домашніх завдань, СРС, розв'язування типових практичних завдань, роботи в групі: дискусії, рольові ситуації, колективне обговорення; аналіз кінофільмів, відео, стенограм для унаочнення специфіки психологічної роботи з клієнтами/пацієнтами. В ході поточного контролю за усну відповідь студент отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали.

При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених методичною комісією критеріїв оцінювання.

Форма модульного контролю: Навчальний матеріал дисципліни згрупований у 3 модулі. Індивідуальне письмове опитування змісту модулів за рівнями (тестовий контроль, теоретичні питання, професійно-орієнтовані завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) іспит виявляє рівень засвоєння студентом навчальної дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю; визначається робочим навчальним планом фахової підготовки та зазначається у програмі навчальної дисципліни.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, що студент знає зміст тем навчальної дисципліни у повному обсязі, володіє категоріально-понятійним апаратом з дисципліни, ілюструє відповіді різноманітними професійно-орієнтованими прикладами; дає вичерпно точні відповіді без будь-яких навідних питань; відтворює матеріал без помилок і неточностей; використовує інформацію зі змісту завдань СРС.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст тем навчальної дисципліни та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно, але вони не є вичерпними, дає відповіді на додаткові питання, використовує окремі категорії та поняття з дисципліни; послуговується інформацією зі змісту завдань СРС, проте має складнощі в інтерпретації результатів.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання змісту тем навчальної дисципліни на задовільному рівні розуміння; здобувач демонструє спроможність вирішувати професійно-орієнтовані завдання за допомогою навідних питань; допускається помилок в інтерпретації категорій та понять з дисципліни; завдання з СРС не може самостійно відтворити, робить формальні висновки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР).

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів та результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР.

До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компоненту МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 проблемне питання практичного змісту. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, 2 теоретичні питання – у 10 балів, за проблемне питання практичного змісту – 10 балів. Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти модульний контроль знань у визначений кафедрою термін.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді іспиту в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю

становить 100 балів.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-69 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни.

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів. До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Запитання до заліку

1. Становлення науки в історії людства. Перші згадки в історії людства про науку.
2. Причини виникнення науки. Позитивні та негативні наслідки виникнення науки.
3. Охарактеризуйте наукові знання.
4. Дайте визначення поняттю «наука». Функції науки.
5. Дайте визначення терміну «поняття», види понять.
6. Що таке теорія та практика у науковому дослідженні? Зв'язок теорії з практикою.
7. Охарактеризуйте наукове дослідження. Рівні та види наукових досліджень.
8. Визначення терміну «наукознавство».
9. Організація наукової діяльності в Україні.
10. Кого можна віднести до наукових і науково-педагогічних працівників?

11. Які ви знаєте ступені вищої освіти?
12. Назвіть наукові ступені та вчені звання, які існують в Україні.
13. Охарактеризуйте поняття «знання», як воно пов'язано з пізнанням. Які знання є істинними, які помилковими?
14. Види понять у науці. Як називається розкриття змісту поняття?
15. Що таке думка і як вона пов'язана з висновком?
16. Дати визначення поняттю «наукова ідея». Навіщо висувається гіпотеза? Який її шлях під час проведення наукового дослідження?
17. Етапи наукового дослідження
18. Складання календарних та робочих планів під час проведення наукового дослідження.
19. На які види поділяється інформація, що міститься у науковому документі.
20. Форми сигнальної інформації наукового документу.
21. Вимоги до написання рецензії на наукову доробку.
22. Види друкованих видань в Україні.
23. Визначте основні правила вивчення літератури та складання її огляду.
24. Інформаційно-пошуковий апарат бібліотеки. Позитивні сторони та недоліки пошуку інформації у бібліотеці.
25. Пошук інформації в мережі INTERNET. Позитивні сторони та недоліки пошуку інформації у всесвітній мережі.
26. Робота з науковим джерелом. Етапи роботи, правила опрацювання.
27. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Курсова робота.
28. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Охарактеризувати процес написання бакалаврської роботи.
29. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Охарактеризувати процес написання магістерської роботи.
30. Формулювання теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності.
31. Охарактеризуйте фактори, що визначають вибір теми наукового дослідження.
32. У чому полягає практична значущість результатів дослідження?
33. Охарактеризувати методологічний апарат наукового дослідження. Що він включає та правила формулювання.
34. Розкрийте процес визначення актуальності та новизни наукового дослідження.
35. Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.
36. Постановка мети та завдань наукового дослідження.
37. Опишіть логічну структуру наукового дослідження.
38. Охарактеризуйте етапи проведення психолого-педагогічного експерименту.
39. Охарактеризуйте поняття «мовно - стилістична культура наукового дослідження».
40. Визначте особливості формулювання висновків наукового дослідження.
41. Визначте основні вимоги щодо оформлення кваліфікаційних робіт.
42. Розкрийте правила підготовки доповіді на конференцію, презентацію результатів наукового дослідження.

9. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Основи наукових досліджень».
3. Методичні рекомендації до підготовки практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень».

10. Рекомендована література:

1. Абрамов В. І., Арутюнов В. Х. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі) : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2005. 178 с.
2. Арутюнов В. Х., Мішин В. М., Свінціцький В. М. Методологія соціально-економічного пізнання : навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 353 с.
3. Балух В.О. Магістерські роботи : методичні рекомендації. Чернівці: «Рута», 2003. 42с.
4. Діти з порушеннями зору в умовах інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / Н. М. Алєєва, Ю. В. Барінов та ін. ; за наук. ред. Є. П. Синьової, С. О. Рикова. Київ, 2016. 212 с.
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посібн., 2-ге вид. випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. К.: Кондор, 2006. 206 с.
7. Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту дипломної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для спеціальності 242 «Туризм» / В. В. Джинджоян, С. Е. Сардак. Дніпро: ДГУ, кафедра ЕМТД, 2017. 27 с.
8. Мороз І. В. Кваліфікаційні роботи у педагогічному вузі. Методика написання, правила оформлення і порядок захисту. К.: НПУ, 2002. 109 с.
9. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко та ін. Львів : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
10. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. 254 с.
12. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Д. : ДГУ, 2018. 103 с.
13. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання : навч. посібн. Кременчук : Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2011. 103 с.
14. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручн. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 317 с.
15. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.

Електронні ресурси

1. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://www.gntb.gov.ua>.
2. Законодавство України з офіційного сайту ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
4. Психологічна бібліотека «Псі-фактор». URL: <http://psyfactor.org/lybr.htm>.
5. Психологічний освітній сайт. URL: <http://psylist.net>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Сайт кафедри психології в університеті Денвера. URL: <http://www.du.edu/psychology/methods/experiments.html>.
8. Сайт Національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
9. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
10. Сайт факультету спеціальної та інклюзивної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова. URL: <http://www.ikpp.npu.edu.ua>.
11. Сайт «Української асоціації корекційних педагогів». URL: <http://www.UASP.org.ua>.